

před válkou a též i dnes, že knihkupci mezi sebou nabízejí si ku prodeji vedle cenných prodejných knih současně jako podmínku koupi knih neprodejných, po případě méněcenných, že tento zvyk vyskytuje se při obchodování nejen mezi knihkupci, nýbrž, a to ještě mnohem častěji, při koupi knih soukromníky, a že vzhledem k těmto zvyklostem, dle nichž jsou antikváři nuceni, kupovati knihy ve skupinách, prodávají je také ve skupinách, obsahujících poměrně knihy cenné a méněcenné. Leč tyto vývody nemohou obstáti před jasným doslovem zákona ani jeho vnitřním smyslem a účelem. Smyslem a účelem tohoto ustanovení je, brániti snahám, směřujícím k tomu, by ti, kdož si žádají koupiti určitý předmět potřeby nebo předměty potřeby určitého druhu, byl-li bez ohledu na svou potřebu nebo své přání přinuceni, odebrati ještě jiné zboží, kterého se prodávající, ať již pro nepatrný pravidelný odbyt nebo z jiných příčin hledí zbýti. Zákon nečiní výjimek nebo rozdílů ani co do jednotlivých odvětví obchodu ani co do jednotlivých druhů předmětů potřeby, neuznává žádných zvyklostí, třeba za míru platných, ani žádných výsad, zákaz jeho je absolutním a měly jim býti zasáhnuty právě takové formy válečné lichvy, které se vyvinuly ze snahy, by dosavad platné formy trestní byly obcházeny. K mírovým poměrům nelze přihlížeti, poněvadž v dobách válečných nastala podstatná změna poměrů na úkor spotřebitelstva, vyvolaná dostavivším se citelným nedostatkem různých předmětů potřeby, což úplně zvrátilo dosavadní poměry životní a vyšinulo platné zásady národohospodářské o nabídce a poptávce a jejich působivost na tvoření cen úplně z kolejí. Nelze uznati též nějaké zvláštní usance obchodní, poněvadž směrodatnými mohou býti jen pozitivní předpisy zákona lichevního. Bezpodstatnou je dále námitka stížnosti, že knihy vzácné, tak zvané rarity, dlužno posuzovati s hlediska předmětů přepychových. Mohouť z oboru platnosti Šu 1 zákona o lichvě vyloučeny býti jen takové předměty přepychové, které neslouží vůbec žádné potřebě životní, čehož však o knize, o níž tuto jde, zmizevši téměř z knižního trhu, právě pro její vynikající důležitost a potřebnost, nelze tvrditi. Je též na snadě, že čin obžalovaného H-a nestal se beztrestným ani tím, že i on musil koupiti knihy ve skupinách, neboť otázka beztrestnosti jeho jednání nemůže býti činěna odvislou od toho, že se téhož činu dopustily i některé osoby jiné.

Čís. 1137.

Při odsouzení pro přestupek Šu 477 tr. zák. nelze vysloviti ztrátu práva volebního, třebas čin spáchán byl z pohnutek nízkých a nečestných.

(Rozh. ze dne 27. února 1923, Kr I 1359/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl v neveřejném zasedání zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v České Lípě ze dne 14. června 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem Šu 477 tr. zák., vyhověl však jeho odvolání, pokud napadlo výrok nalézacího soudu, že nastává u obžalovaného ztráta práva volebního, výrok tento zrušil a uvedl v tomto směru

v d ů v o d e c h:

Odvolání obžalovaného jest odůvodněno, pokud směřuje proti výroku o ztrátě práva volebního. Také zákon ze dne 18. března 1920, čís. 163 sb. z. a n., který zde přichází v úvahu, ustanovuje, že z práva, voliti, jsou vyloučeni, kdož byli odsouzeni pro takový zločin anebo takový přečin anebo přestupek, pro který podle p l a t n ý c h u s t a n o v e n í nastává ztráta práva volebního do obcí; při přestupku Šu 477 tr. zák. však ani dle trestního zákona ani dle novely z 15. listopadu 1867, čís. 131 ř. zák. ani dle jiných zákonů není ztráta práva volebního jako následek odsouzení stanovena a nemůže býti proto při něm vyslovena, i když splněna jest d a l š í podmínka pro tento výrok, v zákoně stanovená, že čin byl spáchán z pohnutek nízkých a nečestných. Nejsou-li dány zákonné podmínky tohoto výroku, byla ztráta práva volebního vyslovena neoprávněně; bylo proto odůvodněnému odvolání obžalovaného v tomto směru vyhověti a dotýčný výrok nalézacího soudu zrušiti.

Čís. 1138.

Ustanovení Šu 222 tr. ř. nevylučuje, by napotom nebyly podány nové průvodní návrhy.

Pokud víže stranu výslovně nebo konkludentním činem projevený souhlas se čtením svědeckých výpovědí.

(Rozh. ze dne 27. února 1923, Kr I 52/23.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací zavrhl v neveřejném sezení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku trestního jakožto nalézacího soudu v Praze ze dne 14. prosince 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem těžkého ublížení na těle podle Šu 152 tr. zák. — mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

V obžalovacím spisu bylo navrženo, by byla za svědkyni ku hlavnímu přelíčení předvolána Božena Ž-ová, a aby čteny byly osobní výkazy obviněného, trestní oznámení a nález soudního lékaře, svolí-li obžalovaný, též posudek soudního lékaře a protokoly svědků F. H-a, V. Č-a, St. A-a a P. Ž-a, jinak by svědkové ti byli předvoláni. Obžalovaný podal proti obžalovacímu spisy námitky, ve kterých dovozoval, že obžaloba není odůvodněna v události, které se sama dovolává; v námitkách těch neprohlásil obžalovaný, že nesouhlasí se čtením shora naznačených spisů řízení přípravného; také konečný návrh námitek zněl jen v ten smysl, aby vrchní zemský soud obžalobu zamítl, jí nevyhověl a řízení zastavil. Vrchní zemský soud dal obžalobě místo a uvedl v důvodech svého nálezu, že, p o p í r á - l i obžalovaný vinu a namítá-li svědkům nevěrohodnost, přísluší soudu nalézacímu, by dotýčné okolnosti vzal v úvahu. Návrhů ve smyslu Šu 222 tr. ř. obžalovaný před hlavním přelíčením nepodal. Při hlavním přelíčení obhájce obžalovaného, ohradiv se proti čtení protokolů, trval na osobním výslechu svědků, navrhl slyšení svědků Be-